

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
20 decembre st. v.
1 ianuarie st. n.

Ese in fiecare duminică.
Redacțiunea in
Közép-utca nr. 395.

Nr. 51.

ANUL XXIII.
1887.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Podul

Scris pentru Margareta când va fi mare.

Podul unui vas feeric
Cu forma de Castel bogat,
Ce strălucește 'n intuneric
Fantastic, vesel, luminat,
Și care pòrtă drept catarguri
Trei turnuri nalte ce plutesc
Sub vastele albastre larguri
A oceanului ceresc.

Me primblu 'n ora dimineții
La sórele desmierdător,
Ca 'n timpul dulce-al tinereții,
Ca 'n timpul meu de călător,
Și farmecat de-o nălucire
Imi pare că dalbul palat
Se mișcă 'n lină lenevire
Prin lumile ce le-am visat.

Me duce la frumoșe maluri
Umbrite de verși palmieri
Și 'ncinse cu-aurite valuri
Sub aburiri de primăveri.
Me duce 'n India Brahmină,
In raiul dela Taití,
In care vecinica lumină
Indémná vecinic de-a iubi.

El mai cu sémă se 'ndreptézá,
Unindu-se cu gândul meu,
Spre-o țéră mândrá și viteză
Și mare cât numele seu,
Spre-o Românie viitoare,
Pe-al cărei cer nemărginit
Să nu apue scumpul sóre ...
Dar in ce vis m'am adăncit ?

O! Margareta cu drag nume
Cu mine vină sus, pe pod,
Ca să culegem de prin lume
Al veseliei dulce rod.
Cântând, vom trece impreună
Pe lângă plaiuri îngerești
Și eu sub razele de lună
Ț-oi spune splendide povești.

Ne vom opri la cea minune
Din marea dela Ceylan.

Vom trece-apoi in răpeđiune
Strimtura dela Magelan
Și te-oi conduce zimbítóre
La radiosul paradis,
Prin care 'n nóptea visătoare
Se rătăcește al teu vis.

La insula ce se incinge
De-un bráu de flori, apērător,
De care vecinic nu s'atinge
Nici o durere 'n al ei shor.
La țermul unde-s páserele,
Soli drăgálași de fericiri,
Ce pòrtă 'n pliscul lor inele,
Inele pentru logodiri.

Castelul Peleş, novembre 1887.

V. Alecsandri.

Baba Hira.

— Novelă. —
(Incheiare.)

veltă și hazlie, la horă Iléna erá cea dintéiu,
ea erá mai frumoșă, ea jucá mai bine, inse cu
toți flăcáii vorbiá de-o potrivă și in or ce miș-
care mēsurată ; glumele, risul ei arare se auđiá
și atunci erau potrivite și la locul lor.

In tot satul nu s'auđise nici cea mai mică șoptă
despre ea, nu purtá nici un ponos, lucru cam rar pe
la sate ș-apoi nu cá nu avea și dēnsa pēcatele ei, ca
or ce fatá, dar se furișá de totá lumeá ; își făcea
mereu drum cu pánzele la 'nălbit drept la bolbóca
din pólele pădurei, căci acolo pe Neagu, báiatul das-
cálului din Gorgota, il uitá Dumneđeu cu plasa in
marginea cealaltá a apei.

Și unul și altul își făceau de lucru, căci unul
p'altul se iubiau, dar nu le dá 'n gând cum să 'ncépá
vorba și să-și spuná focul, unul altuia !

Unde e dragoste adevēratá, nu e spor la vorbá ;
ochii spun atunci mai mult decât o cuvēntare in-
trégá !

Neagu erá singur la tatá-seu ; vestit de 'nțelept
și de harnic ; fiind cá-l aveau numai pe el, párinții
il zoriau să se 'nsóre ; aveau și dreptate, căci voiau
să se invrednicéscá și ei să-și ținá nepoții in brațe.

Când il intreabá dēnsii, care fatá-i plăcea din
sat, el se tot feriá, tot ocolíá, până intr'o ți le spuse

602
curat: »Mândra mea, taică și maică, nu e din satul nostru; de surda imi impuiată capul cu 'nsurătorea, aduceți-mi pe cine mi-e drag ș-atunci să vorbim.«

— Bucuros, bucuros Neagule, respunse taică-seu, dar trebuie s'o șcim, s'o cunoșcem; nu ne luăm noi după mușce, ômeni bêtrâni. . .

— P'atâta a remas, adaoșe Neagu apoi, decă e așa, ecă eu me duc să injug boii la căruța să mergem; de veți vedé-o, nu veți spune voi decă in satul nostru s'afle vre una mai curățică, mai drăgă-lașă ca Iléna, ca mândruța mea.

Hira săltă de bucurie; nu o mai încăpea locul. Cât eră de bêtrână, dar i sfârșiau picioréle trepătind. De când intrase in vorbă să mărite pe fie-sa, par că intinerise.

Din potrivă, Iléna, care primise voiôsă să ia pe Neagu de bărbat, dela logodnă, dis-de-loc, din sglobie și hazôsă cum fusese până atunci, se simți cuprinsă de intristare, de care singură ea nu șcidea să-și dea sémă. Neagu o întrebă de ce s'a schimbat astfel: — Ești mâniôsă, nu ți-s drag, me iei cu urit, Ilénă, spune-mi să nu te mai vedé așa, că me omori.«

Ea tăcú, se uită lung la densusul, apoi luându-i mânilé, il desmerdă și-i spuse că nici ea nu șciece ce are, dar par că o așteptă ceva reu.

Înima presimte câte-odată ceea ce are să i se întemple omului!

De când dase in dârdora 'nsurătorei, nu eră și dela Ddeu in care Neagu să nu cobóre pădurea Gorgotei, să trecă Sbiglezea, să vie să vedé pe Iléna. Sêrbătorile, dela logodnă, mergeau împreună la horă de jucau; intr'o duminică el veni, ca de obicei, și se lenei să mērgă cu densusul, ea-i respunse că nu pôte veni, căci o cam încercă niște jurate de friguri, dar că până o fierbe fiertura, o mestecă mămăliga ș-o gătă méșă, el pôte da o raită că-l așteptă ea cu cina. Neagu, ce e drept, nu voi să plece fără Iléna; dēnsa il mânâ cu d'a sila, tot n'avea el ce lucră până la vremea mănăcării, ca să-i facă pe plac, el o ascultă, se duse; acolo se 'ntâlni in pórta cârciumii cu Năstase Firfirică, prietenul lui din copilărie, care cum il vedú il întrebă:

— Ce or ai pus de gând să te 'nsori Neagule?

— Cam așa un lucru.

— Apoi să-ți fie de bine, mēi frate, dar mai bine rămăneai burlac in tótă vieța. . .

— Dar de ce, Firfirică, ne facem rēndul fiecare.

— Ei atunci decă e așa, fă cinste și cu Dumneșeu inainte.

Neagu și se d'aduse o oca de vin, Năstase dete și el una; bēnd amēndoi, prinseră la limbă; din vorbă in vorbă ajunseră ér la insurătore, Firfirică tot bătea pilde, vrea să dea drumul gurei și nu șciu ce avea, că se sfiă; atunci, Neagu luându-l de scurt, i spuse curat: »Să nu faci care cumva să intri in cărd cu fata blăstēmătei aleia, că nu s'alege ca praful de casa ta. E frumôsă, dar ce folos, te va pune bine, cum puse mă-sa pe bietul logofetul Neculăiță.«

— Ce spui Năstăsică, asta să fie Hira cea vestită din Săculețe, asta e care a ofițat bunătat de om?

Cum auđi acest nume Mușat cârciumarul, și iu despre ce eră vorba: »Așa e, așa, strigă densusul mâniat; lângă el mai veniră doi trei bêtrâni, lângă aceștia alții, astfel încât vorba lățindu-se, in tótă cârciuma nu se auđiea alt ceva decăt numele Hirei și a faptelor ei. Mai in urmă toți incepură ai strigă lui Neagu: »Oleo uite ginerele Hirei, uite ginerele Hirei. Halal de tine băete, halal.« Bietul om zăpăcit de ciudă și rușine, nu nimeri ușa; fără să se mai abată pe la Iléna, merse drept acasă.

Tómna cu ploile și cu frigul trecuse, crivēțul vestia acum, că din vēsduh ierna se pregătia să se cobóre pe pământ; incepuse lumea să cadă pe tăciuni, de frica ei, să se ascundă in casă.

Fără să prinđi de veste, in părțile muntôșe mai ales vremea se schimbă pe nesimțite, acolo nu are loc ăicătoreă: »Điua bună se cunoșce de diminēță, căci Neagu venise să ia pe Iléna la horă pe un senin și o căldură primăvêritică, dar cât stătuse la cârciumă, incepuse să bureze cu spic de zăpadă, apoi bătēnd vântul fulguia, ningea cum se cade. Cu tótă asprimea vremei inse, Iléna vedēnd intârđiarea lui Neagu, care o făcuse de rămășese nemăncată, așteptându-l, plecă după el să-l caute. Cum intră, lumea care mai dinainte eră ațitată, o luă la sbîrnog. Fata nu șcidea decă trebuie a se 'ncrede auđului și întrebă mereu: »Ce ați đis, ce diceți?« eră ei stîrniți, ațitați la certă strigară: »Na ecă, đicem că mamă-ta a fost o — o pómă și jumătate, că tu ești făcută din flori, că a pus capul omului, care a scuturat-o din gunoiu, că tu fiind' fata ei nu o să te mai măriți cât cucul pe baltă.«

E mult până se porneșce mulțimea pe certă, atunci vorbele rele curge din isvor, spune și ce șciece și ce nu șciece.

Iléna huiđuită și amărită, cum putú scăpă de ei, alergă acasă plângēnd, dar nu găsi pe nimeni; cătă pe mamă-sa, inse spre norocul ei, nu o intâlni nici pe ea; alergă spre Sbiglezi, năđăduind să 'ntălnēșcă pe Neagu in marginea apei, ca și mai nainte, dar in zădar. Strigătele ei isbindu-se de maluri rēsunară a pustiu. Mergea in neșcire, capul și urechile i vâjiau; cu tóte acestea ea alergă pe pruntul gârlei, de nu i dau picioréle de pământ.

Fulgi de zăpadă acoperise calea, picioréle i se sgăriase de colțurile petrelor. Ea, de și trecuse de mult locul intâlnirei lor, dar desnăđăduita și cu durerea in suflet inaintă mereu, se perdeă in pădurea ce se desfășură la capul satului, la cotitura rîului.

*

Eră o nópte ingrozitóre, riul care altă dată-l puteai trece cu piciorul, se umflase deeșice din matcă-i; sloii s'amestecau cu buturugele luate de gârlă, corbii croncăniau prin vēsduh, ér lupii, inomoliți in zăpadă, așteptau nóptea ca să pótă ieși la partie.

Baba Zanhira, ostenită de alergătură, moțăia lângă vatră așteptând pe fia-sa. De câte ori vântul sguduiă ușa din țitini, ea se deștepta, se uită prin casă, săriă să scótă zăvorul; Urseiu mărēia, își scutură blana din spinare, se cuibăriă el in colțul tindei, ér Hira după colton. Cântase cocoșul pentru a treia óră și Iléna cu Neagu tot nu se 'ntorsese. Zanhira, gândind că stau încă la cârciumă, se ghimul in pat sub pătură pomenindu-se tocmai a doua đi. Când se vedú singură, nu nimeri să-și iascurteica pe umeri, să dea cu lopata la o parte ometul din ușe, s'alerge prin zăpadă, până in genuchi, la cârciumă. Mușat stând sêra târđiu, nu se deșteptase încă. Des-de-diminēșă sosind niște cărauși, trăsesseră sub șatră, între ei povestiau cum o haită de lupi sfășiaseră nóptea o femeie, ér ei i găsise țótele imprăsciate prin zăpadă, unul scóșe din sin un petec de fotă. Zanhira recunoscu, că eră dintr'a Ilénei și incepú să țipe; Mușat deșteptându-se alergă afară, vedēnd pe Hira i povesti cele ce se 'ntēmplase in ajun, ea ca lovită de trăsnet ascultă tóte impetrită, neputēnd vērșă măcar o lacrimă, căđu grămadă in pragul ușei. . .

Din aceea đi in coliba din marginea rîului Sbiglezi, uitată de Ddeu și de ômeni, trăeșce baba Hira și va trăi încă mult până să-și ispășēșcă pécatele sale grele și nenumărate!

Smara.

Sub zăpadă.

— Novelă de L. Anzengruber. —

Viscolul urlă gróznic impregiurul colibei, gonind zăpada, care cădea în fulgi mari. Câte odată zăpada se grămădiă și se 'nălță așa de sus lângă zid, încât ai fi cređut că o să ingrópe coliba, pe urmă, de-odată, vântul săriă măturând locul într'o clipă.

Înăuntru, în singura cameră a colibei, o păreche tineră și o femeie bătrână mâncău mîncarea de sêră, o supă în care puseseră niște bucăți mari de pâne ca să se 'moie. Fiecare mîncă din strachina care eră pusă la mijloc. Odăița eră mică, zidurile erau reci, cu tótă căldura năbușitoare care domniă înăuntru.

Și starea tinerei femeii dovedia, că un al patru-lea trebuia să vie să împărtășescă miseria cumplită a celorlalți.

Se vede că nora se certase cu sócra, fiind că nora asvêrli lingura pe mêsă posomorită. Bêtrâna, din potrivă, o băgă în strachină; inse mâna-i tremurâ așa de tare, încât vêrsă mai tot ce luase.

— Vêđ eu că nu-i de mîncat cu tine, mamă! ăise bărbatul de astă dată.

Bêtrâna scăpă lingura și începù să-ș așede șorțul pe genuchi. Tocmai după un minut putù ăice încet și tremurând:

— Dêcă ve sînt povară, trebuie să-mi spuneți și plec.

Intindea capul înainte negreșit, ca să nu piêrđă nici o vorbă din respunsul fiului seu. Inse el, singurul ei copil, lăcù și, nenorocita se uită jalnic la fiul seu și la nora sa, cu ochii sei stinși.

Trecură astfel câteva secunde încă, în care timp nu se auđi decăt tictacul monoton al cucului-ceasornic acățat în pãrete.

Acum tinera nevêstă se sculă și luând strachina ăise, ducêndu-se spre bucătãrie:

— Vêđi, nu-ți ăice nimeni nici să remăi, nici să pleci.

Atunci mama, desnăđăduită, se 'ntôrse êr spre copilul ei. De doue trei ori tresări și pleopele-i clipiră repede. Fiul ei sta cu ochii în jos, tăcut... la urma urmei se sculă și ieși.

Nu trecù mult și risul norei resună în bucătãrie, pe când bărbatul ei șueră—bine înțeles fără voe.

Nenorocita bêtrână, vêđêndu-se pãrăsită, își puse șorțul la gură ca să-și năbușe suspinele. Find că ea plângea — și negreșit din tótă inima.

Pe urmă se sculă și, după ce-ș șterse ochii, se plectă lângă ladă și scóse d'acolo câteva zdrențe, pe cari le strînse într'o legăturiță și o păreche de pantofi, cu cari se încălță. Se sculă și în picioare, cu pieptul apăsat, se uită impregiur, pe urmă luă apă din aghiazmatar și stropi odaia cu apa asta sfântă. Apoi, făcêndu-și cruce, deschise încetișor ușa care da în câmpie.

Viscolul o umplù de zăpadă și cât p'aci să restôrne pe bêtrâna êr în casă.

— Lasă-me în pace, viscol dobitoc, nu ești tu stăpân aci! Eu acum sînt de prisos în casa copilului meu! murmură ea.

Și viscolul ca și cum i-ar fi priceput vorbele, se umflă încă odată și luând-o din spate, o împinse înaintea lui, o sili chiar să fugă, lucru care nu se potrivea pentru picioarele ei bêtrâne. Biata mumă nu putea greși drumul; șoséua largă și bătută mergea drept prin pădure spre satul la al căruia capêt eră ospiciul. Acolo scotia ca să cêră adăpost. Vêđi bine că n'o să găsescă ea acolo fericirea, acolo în »casa săracilor«; dar acolo, cel puțin, va fi cinstită ca tótă

lumea și bucățica de pâne rece care-i va căde ca parte nu va fi mai uscată decăt a celorlalți. Și în certurile care aveau să isbucnescă negreșit între tovarășii ei, nu va auđi vorbe care să-i sfășie inima.

Și cine putea spune ce suferise ea până acum?

Cu buzele strînse, mergea înainte, luptându-se din repusteri în potrive viscolului. Inse viscolul stătù de odată. Se făcuse liniște mare și zăpada începù să cadă mai dêsă și mai mare în fulgi. Încet-încet stratul se îngroșă pe drum, obosind picioarele grele ale bêtrânei. Cu cât o pãrășiau puterile, cu atât se infricoșă și vêđend că nu putea mergea mai departe, hotări să se odihnescă o clipă. Ș-apoi nu mai avea mult până s'ajungă și siguranța acêsta o mai liniști. Și o cuprinse o oboselă amorțitoare, care o împiedecă d'a simți că-i lunecă mînile în zăpadă și că fulgii se aștern pe obrazul ei.

De-odată o incongiură o căldură pătruđetóre, simți căcei prin corpul-i ințepenit și din pricina acêsta venindu-ș în fire, deschise ochii și se sili să-și aducă aminte.

Se vêđu intinsă pe pat, învêlită cu o pătură grósă. Pãreții camerei erau de scânduri și afară crăci de brad astupau ferêsta. Tóte acestea semênau neșpus cu coliba bêtrânului pădurar, unde nu lipsia pentru a complectă iluzia, decăt o sobă, într'un colț. Curiósă, bêtrâna întôrse ușurel capul și vêđu că în sobă ardea foc. Pe un scaun, lângă pat, eră intinsă bocceúea ei ca să se usuce, din care eșiă un fel de abur gros care o făcù să tușescă.

La sgomotul ce făcù ea, un bărbat cu mănecile cãmêșii sutulcate scăpă tăciunii și cleștele din mână și se întôrse spre ea. Pelița obrazului lui pãrlitã grozav formă un contrast ciudat cu pêrul, și mustețele i ocupau tot intervalul care despãrtia bărbia-i ascuțită de nasu-i ca ciocul de vultur.

Pădurarul își șterse fruntea după care curgea nădușală pe mănecile cãmêșii.

— În sfêrșit — ăise el — te-ai desmórțit? Credeam că trebuie să dau foc casei pentru ca să te deștept... Ce gând ți-a venit să pleci pe astfel de vreme?

— Me duceam la ospiciu! ăise ea.

— O!

Și o sili să-i spue ce i se întêmplase. Când o vêđu că sfêrșise, i ăise:

— Ascultă-me, mamă Regerl, nu cred că vei fi voind să te duci să mori între străini. Este mai bine să remăi aci. Și asta-i o casă de sărac, dar cel puțin vei fi liniștită.

— O Dómne? ce vrei tu să fac aci? ăise Regerl.

— Ce făceai ș-acolo. La vêrsta noastră nu se mai pôte face lucru mare. O să te odihnești.

— Și lumea o să clevetescă!

— Eu sînt de părere, că putem lăsă pe ori-cine să bãrfescă. Sînt unii cari or să-și aducă aminte, că într'o vreme nu trăiam reu amêndoi; și ceilalți vor holbă ochii cât vor voi. Remăi aci, iți ăic, cel care se va duce mai la urmă, va inchide ochii celuialalt. Vorbindu-ți verde, nu me miră ce ți s'a întêplat, inse tu, ca un biet suflet incređetór, ai fost ca tóte femeile; a trebuit să te măriți, să ai copii. Acum șciu ce va să ăică bucurile în lumea acêsta. Așa-i că popii sînt cu minte că nu se insóră? Ori ce ai spune tu, un bărbat și o femeie fac reu, că se inchid împreună între patru ziduri.

Inse Regerl se sculă în sus și bătênd cu mâna, în pătură, i ăise:

— Ah! Și d'aceea imi ăici tu că să me inchid, cu tine în coliba ta!

— Aida de! ȃise pȃdurarul voios, — nici n'am zȃvor la uȃe.

Pe urmȃ aȃeȃndu-se p'un scaun la capul patului:

— Ascultȃ-me bine, Regerl! — i ȃise el. — Noi nu avem nici un amestec cu lumea, nu-i aȃ? Ne-a trecut vremea. De multe ori m'am gȃndit la cei cari se insȃrȃ, ca sȃ nu lase pe lumea asta indrȃcitȃ sȃ se isprȃvȃeȃ; ei au mulȃime de copii pe cari trebuie sȃ-i hrȃnescȃ și sȃ-i intreȃie. Pe urmȃ copiii cresc și pȃrinȃii imbȃtrȃnesc și intr'o ȃi copiilor li se pare cȃ nu au destul loc pentru ei și gonesc pe pȃrinȃi pe drumuri. Acum nu-mi pare reu, cȃ n'am fȃcut ca tȃtȃ lumea; intr'o vreme, veȃi tu, m'am gȃndit și eu sȃ incerc cu tine și pȃte cȃ tot aȃ am fi trȃit amȃndoi. Și acum, cȃnd te vȃd aci, me gȃndesc ȃr ca atunci; uit cȃ ai avut bȃrbat și copii și mi se pare cȃ am visat cum am trȃit și cȃ am trȃit cum am visat.

Luȃ mȃna uscatȃ a bȃtrȃnei in mȃna lui mare osȃsȃ și i-o strinse ȃicȃndu-i:

— Me prinȃ cȃ miseria și mȃhnirile te-au fȃcut sȃ uiȃi ȃilele d'odiniȃrȃ cȃnd alergam prin pȃduri impreunȃ. Șci cum ne inȃrtiam pe sub crȃci pȃnȃ la cȃte un luminȃș de unde puteam vedȃ cȃmpia cu satele, cu viile și munȃii albaștri in depȃrtare. Cȃnd strȃlucia sȃrele și cȃnd se umflȃ vȃntul prin copaci, ȃiceam: Dȃmne! ce frumos este pȃmȃntul!

Atunci bȃtrȃna vȃdu un fel de minune producȃndu-se impregiurul ei. Coliba se fȃcea nevȃduȃ și in fumul care se risipȃ, se vedea luminȃșul in mijlocul braȃilor. Sȃrele strȃlucia și departe pe cȃmpie se vedea grȃul copt, satele albe și drȃguȃe, cȃstele acoperite cu butuci de viȃ și munȃii albaștri departe la orizont. Pintre rȃmuri cȃntau pȃsȃrile și jos, pe iȃrbȃ, doi copii ședeau la pȃlele unui copac inalt. Bȃiatul lat in spete iȃi incolȃcise braȃu-i vȃnjos impregiurul mijlocelufȃi fetei; cu mȃna remasȃ liberȃ se silȃ s'ȃ ia de guȃe și sȃ-i aducȃ buzele pȃnȃ la buzele lui. Ea se uitȃ la el cu ochii plini de foc.

— Nu te mai mulȃumeȃi... și pe mȃne ce-ȃi remȃne? ȃicea ea.

Și cu amȃndouȃe mȃnile ei i luȃ mȃna.

Regerl ținea intre degetele-i uscate degetele nodoroȃe ale pȃdurarului.

— Deu! a fost o vreme!... ingȃnȃ ea.

Aceȃș zimbet galeȃș trecu pe buzele bȃtrȃnilor și mulȃ vreme privȃrȃ amȃndoi prin ferȃstȃ la crȃcile nemiȃcate ale braȃilor și la puful alb al zȃpedii care se lȃsȃ in jos.

Progresele fabricȃțiunii hȃrtiei de lemn.

Fibrele lemnȃse — ȃice »Revista Pȃdurilor« — sȃnt intrebuinȃte p'o scarȃ intinsȃ in tot felul de industrii și in special in prepararea pastei pentru fabricȃțiunea hȃrtiei. Proportȃiunile ce ia in se intrebuinȃrea iemnului la fabricȃrea acestui din urmȃ articol industrial sȃnt uimitȃre. O statisticȃ din Boemia arȃtȃ, cȃ in Austria sȃnt 135 fabrici de preparat lemn pentru acest scop.

Consumȃțiunea hȃrtiei a ajuns estraordinȃrȃ și acȃsta mai cu sȃmȃ in Germania. Dintre provinciile germane, regatul Saxoniei consumȃ mai mulȃ hȃrtie, astfel cȃ numai acolo se intrebuinȃzȃ anual colosalȃ cantitate de 300,000 de mc! de lemn. Inȃȃla fabricȃțiunii e aȃș de mare, in cȃt, dupȃ o esperiinȃ fȃcutȃ in New-York anul trecut, s'a constatat cȃ un arbore ce aȃi ȃrȃ in piciorȃ, a douȃ ȃi a devenit hȃrtie.

O comisiune a comitetului agricol din Pologne, care a fost insȃrcinatȃ a studiȃ și cercȃti industriile cari ar putȃ fi introduse in localitate, a gȃsit cȃ utilizarea lemnului la fabricȃrea pastei de hȃrtie și carton ar fi cea mai nimeritȃ. Dupȃ cercȃtȃrile comisiunii in se, paiele și diferite plante ca Joncus, Genista, trunzele de arbori și pulpa de defecȃ etc. nu sȃnt ȃncȃ suficiente pentru procurarea pastei de hȃrtie, ci trebuie plantȃțiunii de unele specii forestiere, intre cari se recunosc: Pinul silvestru, Pinul maritim, Mestȃcȃnul și Plopul, a cȃror fibre dau o pastȃ fȃrte bunȃ.

Sȃnt puȃine materi din cari sȃ nu se fi incercat a se fabricȃ hȃrtie de cȃțiva ani, spre a se face faȃ enormei consumȃri a acestui articol. De curȃnd s'a propus pentru acest scop, intrebuinȃrea resturilor trestiei de zȃhar, dupȃ ce s'a estras tȃte sucurile. La espositȃia din Noul Orleans a fost espusȃ hȃrtie din acȃstȃ materie; ea n'a ajuns la perfecȃiunea celei alte hȃrtii, dar va ajunge de sigur. Se intrebuinȃzȃ deja la imprimȃrea ȃiarelor.

Mica impȃciuitȃre.

— Veȃi ilustraȃiunea de pe pagina 605. —

Cerul vieȃii conjugale ori cȃt este de senin, cȃte odatȃ totuȃ se 'ntunecȃ. Atunci se ivesc pe el niȃte nori grei și plini de primeȃdie; sȃrele dragostei se ascunde pe un timp și raȃele-i dȃtȃtȃre de vieȃȃ nu mai inveselesc. Cȃte odatȃ s'aude și vr'un tunet murmurȃtor — glasul bȃrbatului mȃnios și numai decȃt urmȃzȃ torrentul de ploie și cad niȃte picuri mari — din ochii soȃiei jalnice.

Vijelia curȃȃșce aerul. Dȃrȃ și atmosfera vieȃii conjugale are necesitate de asemenea mijloc curȃȃtor. Cȃci materialul de ars al nemulȃmirii și aici s'adunȃ, devine atȃt de 'ndesat, in cȃt numai o schinteie lipseȃe și esplosiunea trebuie sȃ urmeze negreȃit. Și ȃtȃ cȃ cȃrta conjugalȃ a isbuenit. O micȃ cȃrtȃ și dupȃ aceea superȃrea obligatȃ.

Da, de cumva n'ar fi acolo și mica Zoiȃ. Și dȃnsa a plȃns cu mama și a ȃis cȃ tata e urit; dar in sfȃrșit ea nu pȃte ține mȃnie indelungȃ, se furiȃzȃ la pȃrintele ei și-i trage incet rocul.

Dȃnsul priveȃce dȃrz de dupȃ ȃiarul ce-l ține 'n mȃnȃ, dar mȃnia lui e numai fȃțȃritȃ, spre a-ȃ mȃntine autoritatea de bȃrbat și 'n urmȃ privirea lui totuȃ se 'nmȃie și fȃrȃ voie suride cȃtrȃ mica mijlocitȃre de pace.

Dȃnsa fuge atunci la mamȃ-sa care e ȃncȃ tot mȃniosȃ și o conduce cu sila la tatȃ-seu ca sȃ lege pace cu el, afirmȃnd, cȃ de și dȃnsul se uitȃ atȃt de superȃt, mȃnia lui a trecut.

Ochii consoȃilor se 'ntȃnesc, se 'mbrȃuȃșȃzȃ la moment, nu cer iertare, cȃci deja uitȃrȃ tȃte.

Apoi mica Zoiȃ capȃtȃ atȃt dela tata, cȃt și dela mama o mulȃime de sȃrutȃri; ba tatȃ-seu sȃra i aduce și o pȃpușe.

G. M.

Poesii populare din Ardeal.

— De pe la Aȃcileul mare. —

XXXIV.

Nevȃstȃ cu brȃul lat,
Astȃ ȃrnȃ ce-ai lucrat,
De n'ai lepedeu pe pat,
Nici cȃmașȃ pe bȃrbat?
Nouȃ luni intr'o cȃmarȃ,
Ai țesut o pȃnzȃ rarȃ,
Cȃnd cȃmașȃ se-o gȃti,
Pȃnzȃ n'a fost nici de saci.

Culese de:

Simeon Tȃmaș.

Mica împăcuitoare.

Din viața de București.

(Decembre ori martie? — Dorințe și regrete. — Păpuși pentru toate vârstele. — Al patrulea cuartet Dimitrescu. — O lecțiune. — Kean.)

— 13 decembre 1887.

Diceți că suntem în luna lui decembre?.. Așa poate să fie după calendar, dar nu și după vreme. După acesta eu cred, și bătrânii afirmă cu mine, vădând tonele timpului, că suntem în martie, când caprițele babelor — căci acestea o! sunt cu mult mai caprițioase decât cele tinere — schimbă rostul vremii de trei ori într'o zi. Ninsóre, ingheț, sóre de primăveră, plóie de veră, neguri de toamnă, poleiu de iernă, toate se într'amestecă într'un talmeș-balmeș care numai în cele dintei noue zile ale babelor se poate permite. D'altfel bieții ghiociei, nerăbdători s'aducă vestea-le mângăetóre multilor nemângăiați ai lumii acesteia, ș-au arătat creștetetele de sifid în străchiórele ócheșelor florărese — botezate prin antiteză albióore — cari în graiul lor *rumănesc* ne imbie să ne *impo-*
dobim butonierele cu ei. Inzădar! Ierna cumplită, ierna cu noue cogióce a dlui Alecsandri, nici n'a sosit încă. Deci, s'ermanii vor avé să tremure, ér bogății vor puté avé privilegii d'a spási o parte din agonisela avuției lor prin milostivire. Astfel și s'erbătórea creștinătății vine la timp pentru ca, amintindu-ne preceptele aceluia a cărui naștere o vom serbá, să ne indemne a urmă caritatea-i divină.

Din nenorocire altele sânt preocupările egoismului vécului nostru în ajunul serbătorilor ce s'apropie! Áncă trei s'eptemáni ne mai despart de prima zi a unui an nou și ulițele Bucureșcilor încep a luá acea infățișare proprie a ne face să ne credem în ajunul ei. Autoritatea mai năpădită de lucru e fără 'ndoielă vama, unde bieții slujbași abiá își mai pot trage sufletul în imbulzela ce-i nábușește totă ziua. Trotuarele sânt pline de ládi în ale căror pánțele produsele cele mai noue ale industriei, în toate ramurile, așteptă cu nerăbdare să fie cât mai artistic înșirate în rafturi. Vitrinele se premenesc cu deseversire, luând aspectul cel mai ademenitor. Ici stofele bogate le cad în valuri de molateci draperii de catifea și de mătase, formând cute atrăgător măestrite, ce par a șopti prin foșnete misterioase elegantelor nóstre că, imbrobodite 'n ele, vor puté mai bine 'mbrododí pe respectivii dumnea-lor. și colo giuvelele strălucitóre de aur, schinteind de petre al căror foc multicolor orbesc privirile, par a le trage cu ochiul făcându-le să 'ntelegă, că gătite cu densele vor orbí mai ușor pe cei cari ar voi să vedá mai bine în tainele lor. Și de aci, câte dorinți amestecate cu regrete! ce priviri teribil desprețuitoare aruncate de femei asupra sermanilor bărbați, când le 'ntrerup contemplațiunea, amintindu-le că mijlócele lor abiá le permit să ducă un traiu obișnuit. O! de sigur, aceste ramuri de industrie sânt născocite numai ca să strice liniștea familiilor și s'asigure isbânda acelor, cari ca Raul al lui Dimitrie Petrino, pot dice cu-o ușorá variantă:

„Imi place marfa-ți, dómná și ți-o plătesc cu preț:
Intéi cu al meu aur ș-apoi cu-al meu dispreț!“

Un soiu de prăvălii nu pré cunoscute generației trecute sânt cele de obiecte de artă, de bibeloturi, — nimicuri, flécuri, cum le dice bătrânii și ómenii

pracuci — în cari se desiașora iantasia cea mai bogată, făcând admirațiunea celor cu gusturi delicate și desperarea amatorilor sinceri, în neputință d'a alege. Și tot în asemenea progres ne aflăm și în ceea ce, împreună cu stofele și giuvelele, au în timpul de față mai multă căutare. E vorba de jucăriile ce opresc în drum cărdurile de copii — pe cei ce sperá să capete ca și pe cei a căror singură satisfaciune e d'a le privi zimbindu-le de după geamuri — și, pe lângă densii, pe părinții și pe unchii pe cari dragostea, unită cu averea și noblețea-i obligă să dea.

Și decă ne place să recunóșcem, că aprópe în toate celelalte ramuri ne 'ntórcem spre trecut, căruia-i împrumutăm modelele, în găteli, în țesături, în croiala obiectelor de artă: trebuie asemenea să recunóșcem, că în ce privește industria produselor de desfátare a vârstei, păpușerii sânt pré departe de trecut, căci au ajuns să realizeze adevérate minuni de progres, ceea ce-ar dovedi cu multă dreptate, că vécul e-al lor. Unde-i generația meschinelor păpuși ș-a grosolanelor dobitóce de odiniórá? Astăzi avem păpuși d'un metru, — domnióore fórté cum se cade, — ai căror ochi privesc, uimiți de perfecțiunea lor, în toate direcțiunile; a căror buze silabisesc, — al căror piept respirá, al căror pěr — pěr adevérat, dar fals ca al multor din cucóne — e fresat după cea din urmă modă; al căror costum fórté lucos e tăiat după ultimul jurnal și cari costă cu sutele de lei, spre satisfacerea amorului propriu al acelor căror le dá mâna să facă asemenea daruri, dar nici de cum spre mai mare satisfaciune a copilului căru-i se dá. Într'adevăr, aceste păpuși făcute mai mult spre-a plăcé părinților ș-ai măguli, răpesc copiilor plăcerea d'a le 'ngrigi ca pe niște odrasle proprii, cu acel amor matern înăscut în fetițe, croindu-le vestminte să nu re-
cescă — bietele păpuși! — desbrăcându-le la culcare, gătindu-le frumos s'erbătórea. Sentimentale și folositoare indeletniciri, cari sădesc amorul de familie și pe cari e d'ajuns, ca să le privilegescă, un bețișor imbrobodit la un capét cu o cărpă, pe care se însemnézá cu cernelá aceste simple linii și puncte:

Păiațele de lemn turtite ca niște caracatițe, ce se trăgeau c'un fir de ață, sânt acum niște colosale polișineli păstrând totă plinătatea, totă rotunđimea formelor lui Quasimodo, pré pline și pré rotunde, ér minusculele dobitóce, tăiate grosolan dintr'o bucată de lemn, sânt niște reproducții mai pușin în miniatură și mai mult în asemnarea modelelor. Mecanica dând concursul ei păpușarilor, șórecii jócă pe mese, bróșcele sar pe mobile, caii plimbă pe micii lor călăreți în giurul salonului, ér locomotivele în miniatură transportá păpușile 'n vilegiatură.

Și 'n acest concert de jucării pentru copiii cei mici, nu lipsesc nici păpușele pentru copiii cei mari. Astfel mai în fiecare zi, la anumite ceasuri, lumea se grămădește dinaintea vitrinei unei librării, spre-a căscá gura la pozițiile caraghióse ce iau în mișcările lor *luptătorii*. Aceștia sânt mai adese un Englez și un Bulgar, doue păpuși de lemn, în pozițiune de luptă, cari se pun în mișcare prin mijlocul unei sfo-riciele. Și nu puține sânt casele unde, cu tóte că n'au nici un copil în vârsta păpușilor, am vedút aceste păiațe. Ce vreți? E totdeuna ceva de copilăresc în om, și or cât de serios, simte și el adesea trebuința și plăcerea d'a-și aminti de vârsta copilăriei.

Cu tot timpul urít și mocirla în care inotăm, credințioșii muzicii — ș-aceștia șciți că nu sânt

mulți la noi — și-au dat întâlnire duminică la Ateneu, spre-a asista la a patra și cea din urmă ședință de quartet Dimitrescu. Dna Emilia Melisianu, cunoscută publicului musical încă de când se numia dra Saegiu, a ținut partea de pian în quartetul de Brahms, ce-a deschis concertul și ne-a descoperit odată mai mult calitățile-i de bună executantă. În Andante și în Scherzo, compozițiuni ale lui Dimitrescu, ce-au urmat, am admirat folósele ce artistul a știut trage din motivele simple și frumoase pe cari sânt lucrute. Concertul s'a ncheiat cu quartetul nr. 2, în *la*, de Mendelsohn. Succes moral deplin, dar acesta — abia respălând cheltuiela artiștilor — nu e d'ajuns spre-a respălăti și munca lor. Hotărît, sântem încă departe d'a fi în stare să putem prețui cum trebuie adevărata artă.

Străinii ne-au dat, în această privință, cea mai bună lecțiune. Joi (10 dec), societatea musicală germană »Eintracht« a represintat la Teatrul-Bulevardului opereta lui Strauss: »Zigeuner Baron.« Slab, dar nici nu putem cere mai mult dela niște diletanți. Sala înse eră plină și ênsăși regina a onorat represintațiunea cu presința sa. Faptul e cu atât mai caracteristic, că n'am văđut-o la nici unul din quartetele Dimitrescu, cu tóte că sântem asigurați de respectul și-admirațiunea ce-are, ca bună cunoscătóre, pentru ilustrațiunile musicale.

Dar ce poți face contra gusturilor? Intr'adevăr, ce-au putut face tóte impreciațiunile elocvente ale lui Kean, ce altă dată avea de rêsunet emoțiunea unei sale întregi, pentru ca publicul de marți s'eră, al Teatrului Național, să nu găsescă că această represintațiune a fost un adevêrat chin pentru dênsul, și produsele literaturii franceze de acum 50 de ani, atât de pasionată, atât de esaltată, să nu-i pară învechite?

Și trecênd la piesă, ce-a putut face ênsuș Kean, cu tótă desordinea și cu tot geniul seu, în fața indiferenței contesei de Koefeld, odată caprițiul unei pasiuni fără pasiune, implinit?

Kean, în original celebrul actor englez, născut în 1773, mort în 1833, interpretul abil al gândirei marelui Shakspeare, — în piesa lui Dumas e o variantă a lui Antony, tipul favorit al generațiunei dela 1830, caracterisat de Vapereau: »Un erou desamăgit de glorie, de amor, de tóte bunurile vieței, în revoltă contra sôrtei, în contra naturei, cu înima nesătiósă, pe care nici desfătările, nici bogăția nu o pot sătură, care s'acusă pe sine însuș și pe ceilalți și care vede cea mai mare probă despre a lui superioritate în desperarea sa.«

Kean e 'namorat de soția unui ambasador și geloșia-i arătându-i în prințul de Galles un rival redutabil, îl conjură să fie mai puțin stăruiitor pe lângă ea. Dar pe când artistul se producea în »Hamlet,« prințul apare 'n logea contesei, urmând a turmentă pe Kean, care, uitându-ș rolul, îl apostrofază astfel, că decă lucrurile s'ar fi petrecut într'adevăr așa, Kean n'ar mai fi putut pune piciorul pe scena engleză. Esilat din această cauză, Kean plecă la New-Yorc, însoțind pe miss Ana Damby, care-l iubiă cu cea mai adâncă dragoste.

Decă piesa nici la această represintațiune — ce-a fost o reluare — nici la cele din trecut n'a avut succesul așteptat, asta se esplică prin impregiurările particulare în cari piesa a fost scrisă de Dumas. Marele romanțier, care culesese aplausele entusiaste ale publicului cu »Antony« și »Teresa,« voi să continue cu exploatarea vinei începută cu atâta succes. Dar el voi să creeze în acelaș timp un rol pentru un mare actor, Frédéric Lemaître, și luă de personagiu principal al piesei sale pe un alt actor mare, al cărui joc plin de espresiune, publicul parisian avusese

prilej să-l apretezeze cu câțiva ani mai nainte, când o trupă de actori englezi venise să se producă la Paris.

Acesta eră Kean, a cărui viață nu trecea tocmai drept un model de cumpêtare. Dumas, ca și cum desordinea ar fi o condițiune a geniului, întâișă pe Kean jucând acest teribil joc al desfrăului, în care cineva sfêrșeșce totdeuna prin a-ș lăsă cea mai bună parte din el și câte odată chiar viața. Dar, inzestrat în cel mai nalt grad cu o calitate, d'altfel comună autorilor romantici: dibăcía, știința misei în scenă, ce-i inspiră tablourile cele mai proprii a cuprinde imaginațiunea și situațiunile cele mai proprii sborului elocuenței, Dumas își arată eroul în luptă și cu o pasiune de un alt ordin: amorul. »A face să se vedă cum sentimentele personale ale actorului inriuresc asupra rolului sale, ce intră din adevêr în această vecinică ficțiune și-a face să se vedă în acelaș timp acțiunea comedianului asupra spectatorului și 'n special asupra imaginațiunei femeilor, eră — cum observă H. Lucas — un studiu destul de vrednic să ispitescă péna autorului lui »Antony.«

Dl Gr. Manolescu, folosindu-se cu inteligență de esemplul lui Rossi, care a jucat în trecerea-i pe la noi, acum câțiva ani, piesa lui Dumas, a fost pré bine în rolul lui Kean. În actul IV, când jócă pe Hamlet, în scena cu Ofelia, sub frământarea celor ce vede petrecându-se în al doilea benuar de lângă avant-scenă, pe care dna Notara și dnii Velescu și Costescu, pardon! vréu să đic Contesa de Koefeld, soțul ei și prințul de Galles, îl ocupase și când, geloșia-i revêrsându-se, isbucneșce în apostrofarea-i nebună, dsa a găsit accente adevêrate, care ne-a impresionat cu tótă condențiunea situațiunei, ce ne schimbă din democrați de pe malurile Dimboviței în milorđi de pe țermii Tamisei.

Dintre ceilalți, — lăsând pe dnele Notara și Manolescu, cum și pe dl Velescu, ca vechi artiști și destul de cunoscuți și ocupându-ne de cei mai tineri, — însemnez că dl Petrescu a fost natural și simpatie în rolul lui Salomon, ceea-ce, împreună cu succesul nemărginit obținut în rolul bêtrânului servitor din »Frica de bucurie,« dovedeșce, că aceste sânt rolele ce-i convin de minune. Intr'adevăr, în cel din urmă n'a mai fost actor, ci artist! Êr dl Costescu a jucat cu multă degageare rolul prințului de Galles.

A. C. Șor.

Darurile de serbători.

Cugetările bunichei.

Haide, trebuie să me imbrac pentru a cum-pêrá daruri de Crăciun... Marițo! O! servitórele astea! a plecat din nou... Ce-o să-i dau Mariței? o rochie. Se plânge, că nu capêtă dela mine decât niște cârpe care nu se potrivesc de loc cu vârsta ei. O să-i dau o rochie de mătase nêgră. Odinióră dșórele astea se multâmiau și cu rochii de lánă. Astăzi le trebuieșc paltóne bine tăiate. Dumneđeu să le înțelégă!

Pentru Gisela, nepótă-mea, un pupitru... lucru cam comun, dar fôrte folositor. Hârtie de scrisori cu monograme, fôrte mici, într'un colț.

Jucării pentru fratele și sora ei. Êcă un lucru care a progresat mult din vremea mea. Cărțile de astăzi, caii, trásurile mecanice, pápușile articulate sânt o minune, nu alt-ceva. O bunică într'o prăvălie de jucării, nu șcie nici ce să alégă, nici când să iêsă.

Giuvaergiul a trimis óre broșă cu diamante, no-

rei mele? E foarte frumoasă, foarte potrivită. Fac plăcere fiului meu.

Cât despre dânsul, scumpul meu Ernest, i-am găsit un cartel c'un nod, din timpul lui Ludovic XIV. Nu me indoesc că va fi mulțămît.

Și pentru bietul baron, amicul meu din vechime, care va fi darul meu? Un baston? Nu, o să-mi dică: »de ce nu niște dinți artificiali? O tabacheră de aur? Și mai pucin: nu mai trage tabac, mulțămîtă lui Dumneșeu. Am găsit: o să-i caut la vr'un anticar o frumoasă miniatură pentru colecțiunea sa.

Apoi voi trece pe la blănar. Imi trebuie gulere și mașone de astrahan pentru cele trei fice ale nepoței mele care de abia pôte s'o scôtă la capăt cu copiii ei. Ce-o să-i dau? Dela o mătușă bătrână va puté foarte bine să primescă o rochie. I va servi drept toaletă pentru prânduri.

In fine me voi duce la guivaerghiul meu să văd decă serviciul de argint e gata. Foarte frumos dar pentru familiile pe cari le protejezi. In fiecare an, adaogă ceva.

S'a sfârșit? mi se pare că da; câteva flori pentru biserică. Și Mirza, bătrâna Mirza? Nu vei fi uitată, să n'aibi grijă. Bătrână-la stăpână îți va da o prăjitură.

Cugetările unui flăcău.

Drace! ér vin darurile! Aș! lasă că le isprăvesc eu. Douzeci de lei portarului, doi poli feciorului, trei vizitului. U!

Remân jucăriile. Copiii surorii mele... Vai ce am pățit anul trecut! Soră-mea s'a certat cu mine fiind c'am dat un cal de lemn ficei sale celei mari. Și eu nu șcieam că dsa citeșce! Unul, doi, trei, patru nepoți și nepoțe. Doue sute de franci.

Și prietenii mei dela țără? Am petrecut doue luni la dânsii vâra trecută. Să realizăm problema d'a le da ceva care să le facă plăcere la amândoi. Am găsit. Șciu undeva niște minunate carafe pentru Sherry, in cristal tăiat, montate in argint. O să le gravez numele pe dânsule.

Acum e vorba de mama: o să-i dau acuarela care ne represintă, pe soră-mea și pe mine, in ultimul bal costumat. Ne găsiă așa de bine! Ceea ce e bine, e acuarela.

S'a sfârșit? Da. Câteva cutii cu bombone, inprăstiate prin casele unde am prândit. Pentru servitorii de pe la cluburi, un napoleon de fiecare club, séu chiar câte deuce lei; fiind că acești bani se depun intr'o urnă. nu se vede deosebirea și acești miserabili nu me interesază de loc.

Apoi, nu mai prândesc la restaurant cincispredece zile.

Cugetările domnului.

Darurile servitorilor. Doi și trei fac cinci. Cincispredece și doi fac șeptespredece. Total: douzeci și doi de poli. Nu, nu, nici odată. E sistema pe care unele case au luat-o drept regulă d'a indoi léfa servitorilor cu ocașiunea Crăciunului. Nu primesc acest procedeu. Fiecare după meritele sale. Maximum, cincideci de lei servitorului meu celui mai vechiu.

Ceea ce me mângăe, e că sânt încântat de serviciul de ceaiu pe care o să-l dau Aglaei. E cam burghez d'a da lucruri de casă nevastei; dar mi-a spus, că nu-i plac giuvaerurile.

Acum vine Ernest, moștenitorul meu. Ecă un cutit de vânat. Are deja o pușcă. Fie satisfăcute astfel instinctele tale distrugătoare. Cât despre tine scumpa mea Gaseli, o să-ți dau un filet de perle. E așa de frumos niște perle in giurul unui gât de 15 ani!

M'am gândit și la guvernanta ta. Cu ocașiunea ultimei noastre călătorii la țără, ne-a incurcat cu enor-

mul ei sac de drum. N'am uitat acésta. O să-i dau un sac necesariu, model mic: profesorului fiului meu o să-i dau o carte clasică bine legată.

Cât despre mama mea, i dau miniaturile copiilor.

Atâta tot? Nu. Mai vine un frumos flacon pentru mătușă care o s'o moștenesc. N'o să-l găsească de gustul ei, dar cum o să mulțamești pe o mătușă care te lasă moștenitor! Le pare totdeuna reu că ești pe lume.

Cugetările dâmniei.

Sânt cât se pôte de veselă. Nimic de dat afară, decăt câteva lucruri mici pentru prietenile intime.

Cugetările copilului.

De aceeaș nuanță ca și ale mamei. Mai accentuate încă in bine, căci dânsul n'are nimic de dat.

Darurile ce nu se dau.

Nu trebuie să dai o rochie noiei. Ar puté să-și inchipuiescă, că o consideri drept o cameristă.

Nu trebuie să dai cameristei o rochie verde deschisă; vei fi reu servită tot anul.

Nu da bombone nepoților, decă nu vrei să ți se impute toate indigestiunile din tot anul.

Nu da flori femeii amicului teu, afară numai decă nu valoréză cinci sute de lei.

Consilii practice.

Decă ții să nu fii sdrobot in prăvăli și să aibi timpul să veđi obiectele ce voești să cumperi, ia-le din vreme și nu alergă in ultima di.

Ia sêma să nu remână eticheta neguțătorului pe cumpărături.

Trimite, decă voești, dnei Z... sacul de bombone pe care nevêsta dtale l'a primit dela dl X... Dna Z... il va trimite din parte-i altei persône și sacul va face giurul orașului, ceea ce va face pe servitori să câștige; dar acésta manevră are nevoe de ôre-care iscusință, pentru a nu fi descoperită... in tot casul, e imprudent d'a trimite un sac pe care l'ai primit anul trecut. S'ar puté foarte bine să-l reespedezi acelu care ți l'a espediat anul trecut. Și apoi, cel puțin, nu uită să schimbi bombonele.

Și acum bine ai venit, moș Crăciun!

F.

Societatea pentru fond de teatru român.

(Rezultatul material al adunării din Oravița)

Conform promisiunii noastre din nr. 41 al acestei foi, incepem să publicăm mai la vale un raport amănunțit despre rezultatul material al adunării din Oravița a Societății pentru fond de teatru român, ținută acolo in zilele de 25 și 26 septembrie n. 1887.

Êtă întêiu raportul comitetului pentru inscriere de membri și primire de taceș și oferte, făcut acelei adunări:

I.

Onorabilă adunare generală!

In numele comisiunei alese pentru inscrierea membrilor și colectarea ofertelor pentru fondul teatral român, am onôre a face următorul raport:

Onorabilul comitet arangiator a avut bunăvoința a transpune acestei comisiuni cu raport special listele de colectare dimpreună cu ofertele, ce au incurș dânsului până astăzi la 10 ore adecă până la deschiderea ședinței presente. Din raportul special al comitetului arangiator se vede că până la terminul indicat au incurș:

1. Din comuna Vrăniuțiu prin colectanții Ioan Dragan și G. Lazar 3 fl. 2. Din comuna Racasdia prin colectanții Emilian Novacovici și Nicolae Simeon 6 fl. 60 cr. 3. Din comuna Varadia prin colectanții Petru Jorgovioi și dr. Valeriu Olariu 7 fl. 4. Din comuna Broșteni prin colectantele Martin Boghia 5 fl. 60 cr. 5. Din Mehadia prin colectantele dr. Ludovic Méhes 15 fl. 6. Din Oravița-mont. prin două colecte au intrat 36 fl. 50 cr. 7. Din comuna Greovaț prin colect. Alesandru Popovici 4 fl. 8. Din comuna Vraniu prin colect. N. Ciulin învățător 5 fl. 9. Din comuna Goruia prin colect. George Stan 5 fl. 10. Din comuna Mercina prin colectantele Paul Lazar 8 fl. 11. Din comuna Ciuchici prin colect. Pavel Naidașan 6 fl. 60 cr. 12. Din comuna Ciórda prin colect. Nicolae Meilă 2 fl. 90 cr. 13. Din comuna Jertof prin colect. Teodor Panciovani 7 fl. 14. Din comuna Moldovanouă prin colect. Ioan Savu 10 fl. 50 cr. 15. Din comuna Tievaniul-mare prin colect. Iuliu Bireu și Sofr. Pascu 23 fl. 50 cr. 16. Din comuna Tievaniul-mare dela dna Maria Braia 1 fl. 17. Din comuna Gherliște prin colect. Micu Lepa 16 fl. 50 cr. 18. Dela un domn binevoitor din Sasca 1 fl. 19. Din comuna Secaș prin colect. Alesiu Coca 6 fl. 31 cr. 20. Din comuna Căcova prin colect. Timothei Miclea 9 fl. Suma totală intrată cu colectele de mai sus face 180 fl. 01 cr.

Au mai intrat la comitetul arangiator și două declarațiuni, una a preotului Alesiu Toader din Ciudunovița, în care se deobligă a plăti tacsă de 5 fl ca membru ordinar și a învățătorului Gaitovici din Mircovăț cu tacsă anuală de 2 fl. în tot decursul vieții lui.

Sub decursul ședinței prezente au mai intrat la comitetul arangiator următoarele oferte și anume:

1. Suprasolvirile dela concert și teatru în sumă de 5 fl. 80 cr. 2. Din Biserica-Albă prin colect. I. M. Roșiu avocat 72 fl. 50 cr. 3. Din comuna Marcoveț prin colect. Ales. Giuca 11 fl. 4. Din comuna Ciclovoromână prin colect. Ioan Maran și Pavel Fiștea 17 fl. Suma totală 106 fl. 30 cr.

Comisiunea pentru înscrierea de membri și colectarea ofertelor a adunat următoarele sume:

1. Dela dl Filip Adam protopresbit. în Jam tacsă de membru ord. 5 fl. 2. Dela dl Aurel Popescu preot în Oravița tacsă de membru ord. 5 fl. 3. Dela dl Alesandru Bercian comerciant în Oravița tacsă de membru ord. 5 fl. 4. Dela dl Andrei Ghidiu protopresb. în Oravița ajutor 5 fl. 5. Dela dl Iuliu Novac avocat în Bozovici ajutor 5 fl. 6. Dela dl Mitrofan Simu preot în Rachitova ajutor 1 fl. 7. Dela dl Petru Stan econom în Rachitova ajutor 1 fl. 8. Din colecta învățătorului G. Țiunea din Varadia 50 cr. Suma 27 fl. 50 cr.

La locul acesta am onore a comunica, că dl Teodor Drugarin comerciant în Calina a însărcinat pe dl I. E. Teran din Oravița a-l înscrie ca membru fondator cu tacsă de 100 fl. odată pentru totdeauna, ceea ce dl I. E. Teran a și insinuat comisiunii pentru înscriere și acesta l'a introdus în listă.

Făcând reasumarea, rezultă:

1. La comitetul arangiator până astăzi la 10 ore au încurs bani gata 180 fl. 01 cr. 2. Sub decursul ședinței prezente bani gata 106 fl. 30 cr. 3. La comisiunea pentru înscrieri de membri și adunarea de oferte 27 fl. 50 cr. La olaltă bani gata 313 fl. 81 cr.

Suma acesta de treisuteoptspredece florini și optzeci și unul cr. dimpreună cu acest raport și cu documentele am onore a depune pe mēsa biroului spre mai departe urmare.

Oravița în 14/26 septembrie 1887.

Andrei Ghidiu,
referinte.

Reuniunea femeilor române din Arad

Macău 26 dec. st. n. 1887.

Sub acesta inscripție s'a publicat în nrul 50 a acestor colone câteva declarațiuni, subsemnate de dn președintă, dnul secretar, dnul concepiator al suplimentului și dna cumnată a acestuia, »toți membri comitetului provisor a« — regretabilei — »reuniur a femeilor române din Arad și provincie.«

Presidiul reuniunii etc. se încercă a desavuț prin maniera și stilul dnialor bine cunoscut de cetitorii dela »Aradi Közlöny« asserțiunile publicate de mine în nrul 48 al »Familiei.«

Mi-ar fi plăcut, decât dnialor se spēlau tot acolo unde se indatinaseră și cruțau aceste colone de stilul dnialor.

Regret înse, că în loc de a face o reclamă onorifică pentru Reuniunea noastră, dnialor inscenază în vective personale în aceste colone.

Cine va fi cetit cu atențiune cele publicate de mine în nrul 48 al acestei foi, a putut vedé, că an fost condusă pur numai de zelul ce-l păstrez pentru înființarea și prosperarea Reuniunii.

M'am abținut de a atinge, ba am cruțat cât numai se putea, ori ce personalitate.

Respectivul presidiu et Comp. vedēndu-și pôte în cele descrise acolo, păcatele dneilor, au ținut de cuviincios, nu a combate cele publicate de mine, — ci a-mi atacă persóna prin declarațiuni false.

Cetitorii dela »Aradi Közlöny« cunosc desteritatea dneilor de a mistifica. Doriau pôte să o cunoscă și cetitorii »Familiei«?

Fie-le!

»Toți membrii etc. declară »solemniter, că după ascultarea referadei și după deslușirile cauzei, toți unanim am acceptat și aprobat acel supliment, dar cu noi impreună și dna Petronella Cornea n. Missiciu.«

Acēsta declarațiune solemnă e o mistificare a adevērului nequalificaveră.

Nu me provoc la conștiința dneilor, că »am discutat și contestat în mod negativ« ori, ba! acel supliment: pentru că densii declară că »sunt conști despre faptul lor de atunci«: și totuș afirmă un neadevēr.

Apoi dnialor sunt acum în acea poziție favorită că discuțiunile nu s'au făcut în scris, ca să li se înmanueze prin poștă cu recipisă, ca și acea cu care s'a dovedit în »Aradi Közlöny« predilecțiunea dneilo de a mistifica.

Este lucru cunoscut înse, că acel supliment după pertractare a fost subscris de acele care l'au aprobat.

De ce nu au avut cutezanță a afirmă aceea, c și eu l'aș fi subscris acel supliment? Pentru că e mai ușor a respândi prin public neadevēruri, — decât respunde naintea justiției la o falsificare.

E lucru cunoscut, că de loc după ședință eu am informat despre punctele regretabile a celui supliment, pe acei membrii a comitetului cari nu au avut nefericirea a asistă la acea ședință.

Apoi e lucru cunoscut și acesta o șciu și dnialor, că totdeauna, în societăți private și în publicitate am desaprobat acel supliment.

Er cu totă energia l'am desaprobat atunci, că presidiul nu s'a sfiit a dispune ca acel supliment se tipărăscă alături cu statutele. Și nu s'a sfiit, pr violarea statutelor și prin violarea mandatului adnării femeilor române ținută la 31 ianuarie st. n. 18 în Arad. — a dispune ca tacsese de membrii să se trimită cassierei Reuniunii.

Declară mai departe »toți membrii etc.« că trag la îndoielă că: Una ori alta dintre damēte membrar fi spus dōră că densa ca și care nefiind speciali

in aplicarea legilor, nu știe că acest supliment încât corespunde in mod perfect legilor civile și bisericești etc.»

Ce va să zică această scriitură de cuvinte? — Nici mai mult, nici mai puțin decât ceea ce am afirmat eu, că: Dómna respectivă nu a priceput suplimentul.»

In fine declară dnialor, că proced după cum li se spune in concludul adunării femeilor române din ședința ținută la 31 ianuarie st. n. 1884 — și nu proced nici au procedat după regulamentul provocat de mine

Ei! — pôte cea adunare i-a plenipotențiat pe dnialor pe viața îndelungată să abuzeze de indulgența femeilor române?

Apoi eu nu m'am provocat la nici un regulament; ci la statutele Reuniunii întărite de inaltul ministru încă la anul 1886.

Nu sunt dnialor atât de naivi să nu știe face diferență între regulament și între statute. Densii au evitat din adins expresiunea adevărată. Mai au dnialor încă puțin simț a nu exprima in public, că aceia zari au făcut statutele și au conclucrat spre inalta aprobare a acelor, acei cari ar fi chemați pentru inducerea in vigore a acelor statute: chiar aceia le despretuesc și desconsideră.

Apoi unde este acel conclud provocat de dnialor, care să-i plenipotențieze, ca după inalta vidimare a statutelor, un restimp mai lung de un an să abuzeze de mandatul primit?

Unde este acel conclud provocat de dnialor, care să-i plenipotențieze a abrogă și violă statutele provădute cu inalta vidimare?

Când statutele erau din anul trecut întărite, când la începutul anului acestuia, presidiul et Comp au fost provocat de repețite ori de cătră unele membre a comitetului, ba la 10 aprilie a. c. o sută de femei române cerură călduros conchemarea adunării generale și inființarea Reuniunii:

Dnialor nu-ș ținură de datorința a face pașii necesari spre a-și depune mandatul in mâinile adunării generale.

Nu se sfiesc a abusa de mandatul primit, violând statutele întărite și respândind neînțelegeri între corporațiunea femeilor.

Dnialor țin cuviincios a face cestiune personală din cauză publică.

Dnialor țin cuviincios a ataca prin calumnii neadeverate pe acele care nu li-a dat mână liberă, să sugrume instituțiunea salutară.

Stau deci cu față deschisă naintea publicului. Ba cer aspră judecată asupra aserțiunilor mele. Și cer ca cu cel păcătoș să nu mai stea de vorbă.

Petronella Cornea n. Mișiciu.

E c h o.

Constantin Schuster, episcopul r. c. de Vaț, precând țiile acestea la Viena, s'a in scris in lista ăletoșilor astfel: »Constantin Schuster, Bischof von Waitzen.« In ziua următoare apoi, in lista străinilor in țiare, lumea a cetit acestea: »Constantin Bischof, chuster von Waitzen.«

Principele Ferdinand de Coburg a început și el dea prânșuri parlamentare, din când in când ință și pe membrii sobraniei.

La un astfel de prânș in se, scrie corespondentul arului »Vossische Zeitung« vr'o doi deputați așa u imbêtat, încât au voit să mbrătoșeze pe mama incipelui.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Știre artistioă. Statua lui Asachi la Iași se va puté ridica nu peste mult, căci precum ne spune »Liberalul«, listele de subscripțiune se acopăr cu ușorință.

Ispirescu in Academia Română. In ședința din vinerea trecută a Academiei Române, dl A. I. Odobescu a ținut un discurs foarte călduros despre activitatea literară a reposatului Ispirescu. Distinsul academic par că respunde și imputării ce dl Barbu Stefanescu (Dela Vrancea) a făcut Academiei, că acesta n'a ales pe Ispirescu membru al ei, și ăice: »Dar Petre Ispirescu — așa i eră firea lui — nu s'ar fi simțit aci la largul seu. Instrucțiunea clasică și dogmatică, care trebuie să fie resadnița unei Academii, i-ar fi presintat o atmosferă ce ar fi năbușit, ar fi amorțit și ar fi atrofiat aventurile și desghinurile simple, naive și neinstrunate ale spiritului și ale științei sale speciale. Ceea ce densul se pricepea să facă pentru literatura română, este cu totul in afară din atribuțiunile regulate ale unei instituțiuni ca a noastră. Cât despre Ispirescu, sunt mai mult decât sigur, că ideia de a ință aici, de a rëndul cu noi, l'ar fi inspăimântat foarte. El ar fi ăis, și in deseversita lui lipsă de trufie, ar fi cređut din suflet, că este cu totul nevrednic de așa onore. Noi in se, prețuind cu o mai largă nepărtinire, minunata originalitate și neobișnuita lui valóre ca scriitor românesc, cată să recunoșcem că pe acestea in dauna tuturor noi le-am fi sugrumat, le-am fi nimicuit, strîmtorindu-le in formele și in mesurile înguste ale activității noastre literare și științifice. Ceea ce in se putem face — și nu me voi sfii a spune, dl or colegi, că acesta mi se pare a ni se și impune ca o datorie, — este de a primi darul operilor sale tipărite și al celor încă inedite, pe care familia lui este dispusă a ni le face; și apoi a ne grăbi să tipărim tóte aceste scrieri, chiar in tipografia lui, singura avere ce a lăsat moștenitorilor sei, căroro, drept mulțămită, s'ar cuveni pôte chiar să le și oferim productul acelei edițiuni.« Dl Odobescu ceti apoi hotărîrea semnată și de dnii P. S. Aurelian, dr. Brânză și Gr. Tocilescu, pe cari Ispirescu i-a rugat prin testament să-i spriginescă familia. Conform aceleia, numiții dni au intervenit pe lângă ministrul cultelor și instrucțiunii publice, ca copiii minori ai reposatului să se admită ca interni gratuiți in institutele statului, ca pentru susținerea vėduvei și a copiilor mai mici guvernul să acordeze o pensiune viageră de 3600 lei pe an; Academia se invită să publice tóte scrierile lui Ispirescu in tipografia lui, ér vinitul acestei edițiuni să remănă a familiei și in sfērșit să se róge guvernul să plătescă tóte datorile reposatului.

Un roman de Carmen Sylva. La București, in editura librăriei Socec et Comp. a apărut țiile trecute »Astra« roman de Dito și Idem (Regina României și Mite Kremnitz,) tradus de dl Gion. Romanul scris in formă de corespondență, tratéză un șir de amoruri nefericite. Margareta e mărítată, are copii și-i fericită; soro sa Astra vine să petrecă la densa și bărbatul Margaretei (Sander) se namoreză de ea, Astra asemene de el, dar își ascunde sentimentul și ca să nu nefericescă pe soro-sa, se mărítă fără amor după Moroș, dar Sander nu-și pôte călcă pe inimă și e nefericit; Margareta vede tóte și desperată cu totul, sare in apă și móre. Astra se usucă pe picioré și viața i se stinge de oftică. Sander e dus in lume, ér Moroș bărbatul Astrei, își plânge viața perdută. Acesta schiță scurtă încă probéză, că romanul e abundant in scene interesante. Firul istoriei e țesut cu măestrie, ér caracterele sunt zugrăvite cu artă. Totul este o lectură foarte plăcută, la ce contribue mult și traducerea frumoșă și românescă a dlui Gion. Prețul 6 lei.

Logofătul Mateiu. Acesta e titlul unei broșuri care a apărut de curând la Brașov în tipografia Alexi, cuprindând o novelă de dl Ion C. Panțu, cunoscut publicului nostru cetitor din publicațiile sale sub numele I. C. Frunza. Scrierea acésta este prima lucrare mai mare a autorului pe terenul beletristic. Ca în genere noveliștilor noștri, i lipsește și dsale invențiunea d'a puté înghieba o intrigă cu mai mare acțiune. Autorul inse nici n'a tins la acésta; istoria de amor a logofătului Mateiu e simplă, desvoltarea ei se 'ntemeiează pe zugrăvirea caracterului eroului, ceea ce de sigur este o artă mai mare decât a compune o istorie complicată. Nu ne putem dar miră, că succesul n'a fost tocmai deplin. Dar in sa și nisuința e vrednică de recunoștință și 'ncurajare. Limba e bună română, păcat că nu s'a omis unele cuvinte turcești și tătare. Bărăganul e descris frumos și viața de acolo ni se infătoșează într'o iconă viuă. Se află de vëndare la Brașov în librăria N. I. Ciurcu. Prețul 40 cr.

Conferințe literare. Dl V. A. Urechia va începe la 20 decembrie (1 ianuarie) șirul conferințelor Ateneului Român din București; dsa va vorbi despre »Fapte din istoria națională.« — Dl N. G. Radulescu a cetit în ședința din sâmbăta trecută a societății științifice literare »Tinerimea Română« din București, doué scrieri originale: »Sapa și lopata« novelă populară, scrisore în versuri și »Trufaș dar prost« anecdotă populară. — Dl M. Seulescu a ținut vinerea trecută în sala Ateneului din Craiova o conferință despre »Unitatea națională«; conferențiarul a avut mare succes. Vineri 18/30 decembrie a vorbit tot în Craiova, dl dr. Elie Antonini despre »Higienea orașului Craiova.«

Reviste. *Convorbirile Literare* în broșura din urmă publică un studiu istoric de A. I. Odobescu cu titlul »Impăratul Trăian« după monumente arheologice; »Incerări critice«, de A. Costin; »Lascar Viorescu« de V. Kotzebue; »Raporturi între știință și artă« de Stefan Velovan; »Părintele Andrei« de Grig; In amintirea lui Kotzebue, de T. M.; »Podul« poezie de V. Alecsandri, pe care o reproducem în rîl acesta; poezii de N. Volenti și Gorschy; continuarea din »Don Quijote«; »Acte vechi« de Al. Papadopol-Calimach și »Notiță bibliografică« de I. N. — *Romaenische Revue* publică o notiță asupra lui Ispirescu; »Frumoșa copilă« de V. Alecsandri, trad. de dr. Ad Stern; continuarea studiului literar al dlui Manguica; notițe de literatură și arte și o bogată parte politică. Pentru anul viitor abonamentul s'a urcat dela 8 fl. la 10 fl.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Șcrii teatrale și musicale. Dsbra Elena Florian va debută în curând într'un concert în Odorheiu-secuiesc. — Dl Th. Burada, distinsul profesor al conservatorului din Iași și neobosit culegător de cântece vechi, s'a hotărît a da și 'n anul acesta un șir de concerte populare în sala »Amicii artelor.« — Dl Iuliu Wiest, profesor la conservatorul de muzică din București, a compus o frumoasă horă musicală, intitulată »Hora Alina Stirbey.«

Teatrul Național din București a început să reprezinte éraș și operete. »Nu sîntem în contra operetei, scrie dl Gion în »Românul«; am spus-o aci de când ea a fost inaugurată pe scena primului nostru teatru, dar nici atunci nu am cređut, nici pe viitor nu vom crede, că pentru acésta sglobiă (când e sglobiă) venetică, drama și comedia vor fi șterse cu sêptêmănilé după afișele Teatrului Național... Se apropie jumătatea stagiunei teatrale și nu am avut până

acum o singură piesă originală, o comedie, o dramă, ceva în fine care să ne arate, că genul dramatic mișcă decă nu merge și în țera noastră... Până acum, afișele purtau jos pe »In curând« sub care se mândriă nenorocita »Ură« care n'are noroc, împreună cu o bluette parisiană »Vincenette.« Cea dintău, Ură s'a dus; a ramas a două. Când acésta, cu triște or fără triște va fi vėđut focul rampei, cu ce va mai rămâne »in curândul« din josul afișelor teatrale? Cu alte cuvinte, ce vom mai avé în repertoriu? Reveni-vom la »Mândrie și Amor«? Tóte aceste întrebări ni sînt suggerate de interesul ce purtăm acestei frumoșe instituțiuni, atăt de lăncedă în capitala regatului nostru. E de datoría noastră a prevesti pe cei în drept de neajunsurile ce vor intimpină. Și într'adevăr, primul și cel mai măhnitor neajuns este pentru prima noastră scenă lipsa de piese originale sėu de localisări nimerite. Nu sînt? Să facem să fie! Principalul e să rupem sórta fatală care s'a aruncat asupra Teatrului și care consistă în a nu mai primí piesă originală, de frică să nu pățim cu ele unul din acele fours fenomenale de care țe-e milă de mari ce sînt. Dar e mai de preferit un four, un fiasco complet cu o piesă originală, decât cu o reu alésă traducțiune. Ș-apoi, nu va fi un făcut care să dureze cât vecinicia. Douétrei din aceste fenomenale fiascuri anul acesta vor scóte póte pentru anul viitor o piesă bună. Albin Valabrėque, Pierre Decourcelles, Chabrilat, Delpi și căți alții dramaturgi și vodeviliști francesi, nu unul, ci multe fiascuri au făcut până să dea bine în ham și să devină experimentați autori dramatici și comici! Intr'aceea aflăm, că 'n Teatrul Național a început să dea reprezentațiuni o trupă francesă de operete. La reprezentațiunea primă a fost puțină lume și puținé aplause.

Teatru românesc în Caransebeș. Reprezentațiunea teatrală dată de inteligența română din Caransebeș la 6/18 decembrie a avut un succes fórte frumos. S'a jucat piesele anunțate și de noi, anume »Șalul negru« comedie de V. Alecsandri și »Unde-i mirele, nu-i mire« comedie de C. D. Rosetti. Dar acești autori se vor miră amėndoi de titlul pieselor anunțate sub numele lor, căci nici unul n'a scris piesă astfel intitulată, ci numai comitetul ș-a permis a schimbă titlurile; astfel »Șalul negru« în original este »Remășagul«, ér »Unde-i mirele, nu-i mire« a fost numită de autor »Uite popa, nu e popă« In piesa primă au jucat dna M. Biju, dsórele Areti Ionaș, Maerint și dnii Nicu Polinescu, G. Barsean și N. Velcu; în a două dsórele Silvia Stoicevici, Miculescu și dnii Efta Biju și Popescu. Succesul imbucurător e meritul familiei Velovan și al dómnei M. B. Biju.

Teatrele unguerești o duc reu, cu tot ajutorul ce primesc dela stat și dela orașe, cele mai multe incheie bilanțul cu deficit. Comisiunea financiară a dietei a votat pentru »teatrul național« din Budapesta o subvențiune de 91,000 fl., ér pentru opera de acolo 210,000 fl. Se crede că sumele aceste nu vor ajunge, indentantul teatrelor contele Keglevich ș-a și dat dimisiunea care a fost primită, acuma guvernul a început negociațiuni, pentru ca să dea opera în chirie.

Revistă teatrală esternă. *Coquelin in Constantinopol* a jucat de patru ori, cu tóte că numai doué seri a anunțat; după incheierea aceloră el a dat cu trupa sa o reprezentațiune în palatul sultanului. Din Constantinopol, Coquelin s'a dus cu trupa sa în Athena. — *Sarah Bernhardt*, care de cățiva ani debută în tótă lumea, éraș va deveni societară a Comediei francesce, de cumva va isbuti să nimicéscă obligamentul seu d'a jucă la 1889 în America. — *Adelina Patti* acuma cântă cu mare succes în Lisabonna. — *Pablo*

2 de Serasate, d'ora cel mai renumit artist de violină în totă lumea, în săptămânile trecute a dat concerte la Triest și în Veneția. — Anton Rubinstein a fost invitat să primescă conducerea societății filarmonice din Londra, înse d'nsul a refuzat. — La Londra sunt acum 54 teatre și 500 de sale de concert și hale de cântare, ér în celelalte părți ale Angliei sunt 200 de teatre și 950 alte locuri de petrecere.

CE E NOU?

Sciri personale. Mitropolitul Vancea și episcopii Pavel, Szabó și Mihali au fost primiți sâmbăta trecută în audiență de către pontificele Leon XIII. — Dl dr. Span, absolvent în teologie din archidieceza Sibiiu, care de curând a făcut și doctoratul în filosofie în străinătate, a fost numit de comitetul Asociațiunii transilvane profesor la școla civilă de fete din Sibiiu. — Dl dr. G. Crăinicean, unul din cei mai renumiți oculiști români, care colaborează și la foia noastră, este numit medic oculist al comunei București; dsa este de origine din Cielova, de lângă Oravița.

Oglinda lumel. Nu va fi resboiu. Conflictul se va rezolvî întocmai după cum scriserăm în nr. penultim al foii noastre; Russia își va redobândi influința în Bulgaria și apoi va fi pace, căci pentru Bulgaria nici Austria, nici Germania nu se va bate. Țarul nu voește nici un resboiu ofensiv, el se va mulțami cu alungarea principelui Coburg, fără a mai pretinde ca Austria să deșerteze Bosnia și Herțegovina. Principele Ferdinand înse nu vré să abdică, afară numai de o dorință formală manifestată în mod regulat de mulțimea bulgară. Din St-Petersburg se anunță închiderea universității din Odessa, în urma turburărilor studenților; asemeni turburări s'au produs și la universitatea din Karkof; această universitate a fost și ea închisă din ordinul autorităților. — Din San-Remo se scrie că medicii au constatat, că reul încetează și starea moștenitorului de tron al Germaniei este mai bună; ei nu mai cred la răz.

Reuniuni învățătoresol. Despărțământul I al reuniunii învățătorilor români din districtul Brașov publică concurs la premiul de 10 fl. oferit de parocul Victor Popea din Satulung pentru elaborarea unei de cuprinsul: »Ce este învățătorul? Chiemarea cea înaltă a lui și stima ce i se cuvine din partea omênimeii.» Terminul e 7/21 martie 1888; lucrările s'au a se trimite la presidentul Ioan Dorca în Satulung. — Despărțământul reuniunii învățătorilor gr. or. din protopresbiteratul Ciacovei în adunarea generală ținută în 12 nov. a. e. s'a constituit astfel: președinte Aureliu Drăgan, notar Petru Doboș, cassar Nicolae Mircea, bibliotecar Emilia Raț. Pentru discuțiunea materialului intitulat »Abcedariul« publicat de dl Stefan Velovan, președinte al reuniunii și profesor diriginte la institutul pedagogic diecesan, s'au insinuat din indemn propriu: Aureliu Drăgan, Ioan Gruescu, Nicolae Mircea, dșorele Emilia Raț și Măria Bugarin, Petre Doboș și Simion Miloș. Cătră aceștia s'au ales de cătră adunare Matei Milencovici, Stefan Alexa și Ioan Popovici.

Sciri militare. Au fost numiți sublocotenenți în rezervă: la infanterie Eugen de Lemény, Nicolae Dima, Iuliu Anderca, Felician Păpară, Ludovic Clocecean, Gustav Bibescu, Aurel Popescu; la cavalerie, Ioan cav. de Flondor; la artilerie Cornel Popescu. S'unt transferați: locotenenții Ion Sagaicean dela reg. 50, la reg. 33 de infanterie, Masimilian Loșan dela

divisiunea bateriei grele nr. 23, la regimentul 3 de artilerie de corp. Dl dr. Petru Teodorescu, medic asistent la spitalul nr. 1 din garnisóna Vienei, e numit medic superior în armată.

Institute de credit. Hațegana, însoțire de anticipațiune și de credit în Hațeg, va ținé adunare generală la 21 ianuarie n. în casa dlui B. Popovici în Hațeg; directorul institutului e dl Mihail Bontescu. — Silvania, institutul de credit și de economii din Selagiu, a ținut la 14 decembre în Șimleu adunare generală constituantă pentru modificarea statutelor, directorul executiv e dl Andrei Cosma. — Bistrița, un nou institut de credit și economii, care se nființéază la Bistrița, în adunarea generală din 20 decembre a votat statutele sale și s'a organizat conform aceloră.

Sciri sourte. Ex-impérătésa Eugenia a sosit la Brusela, ea călătorește sub numele contesa de Pierrefonde; a venit din Amsterdam și se va duce la Londra. — Clopotul mitropoliei din București s'a tornat în săptămâna trecută în fabrica lui Walter în Buda-pesta; în Ungaria încă nu s'a făcut asemenea clopot mare, dar și între toate clopotele din Europa, acesta ocupă un loc de frunte.

Neerolôge. Vasile Abrudan, paroc gr. c. în Groși, comitatul Biharia, a încetat din viață la 21 decembre, în etate de 58 ani. — Ioan Rêou, archivar la consistorul archidieceșan gr. or. din Sibiiu, a reposat la 22 l. c. n. în etate de 36 ani. — Dimitrie Ionciovici, fost comerciant în Brașov, a încetat din viață acolo la 24 decembre, în etate de 76 ani. Repăusatul a lăsat, după cum aflăm din »Gazeta Tr.,« pentru înființarea unui internat al școlilor centrale române gr. or. din Brașov și pentru scopuri școlare 30,000 franci cu capitalisarea intereselor în timp de 30 de ani, precum și hotelul »3 husari« din Tușnad în preț de 12,000 fl. în aceleași scopuri; 2) pentru biserica română din cetate, cimiter și parastas 3000 franci; 3) pentru serbările Junilor 2000 franci; 4) pentru reuniunile române din Brașov sume mai mici.

Călindarul săptămânei.

Țiua sept.	Călindarul vechiu	Călind nou
Dumineca	înaintea nașc. lui Ch. Ev. dela Matei c. 1, gl. 5, a inv. 8.	
Duminecă	20 Mart. Ignatie	1 Ian. 1888 a.n.
Luni	21 Mart. Iuliana	2 Abel
Marti	22 Mart. Anastasia	3 Daniil
Mercuri	23 10 Mart. din Crit	4 Isabela
Joi	24 Mart. Eugenia	5 Simeon
Vineri	25 (+) Nasc. Domnului	6 (+) Botez. Dlui
Sâmbăta	26 (+) Sob. Précuratei	7 Raimund

Apropiându-se sfârșitul anului rugăm pe abonații noștri să-și renouieșcă de timpuriu abonamentele; ér aceia cari încă nu ni-au trimis prețul foii nici pentru trecut, binevoeșcă a-l refui, plătind și pe viitor înainte, căci numai astfel s'ntem în stare a sustine foia noastră.

Dacă toți abonații noștri ar plăti regulat înainte, am pute să dăm în fiecare săptămână câte doué côle cu 2—3 ilustrațiuni, căci numărul abonaților e ndesultulor, dar fiind că fôrte mulți plătesc neregulat, s'ntem siliți a reduce cheltueile la minimul posibil.

Spre a curmă dar în viitor această neregularitate, rugăm pe toți aceia cari vor să ne onoreze cu spriginul lor, să-și plătescă abonamentele regulat înainte; ér aceia cari nu pot séu nu au obiceiul d'a plăti la timpul seu, binevoieșcă a ne înșciința, ca să-și ștergem din registrul abonaților, căci asemene »abonații« nu mai ne incurcă socotelile.